נעצוצית סבוכה Cardopatium corymbosum – צמח אדום הפורח בחבל הים-תיכוני (יוני 2016)

כתבה: **ערגה אלוני**

נעצוצית סבוכה *Cardopatium corymbosum* משתייכת למשפחת המורכבים ונמנית על שבט הקרדה (Cardueae) אליו משתייכים מורכבים נוספים כמו **קיפודן, קרדה, חורשף, קיצנית** ואחרים.

הצמח מאד מרשים בפריחה בגלל הצבע הכחול המיוחד של הפרחים המבצבצים מסבך כסוף של החלקים הוגטטיבים שיבשו בחלקם. הנעצוצית היא עשב רב שנתי (המיקרפטופיט) המתחדש בכל שנה. יש לו שורש עמוק בקרקע וניצנים רדומים אשר מתעוררים לחיים בתחילת עונת הגשמים.

נעצוצית סבוכה. צילמה: ערגה אלוני ©
משמאל – צמח במצב יבש.
להגדלה – לחצו על התמונות

בבסיס הצמח מתפתחת שושנת עלים קוצניים וגבעולים סבוכים עם עלים רבים. גובה הצמח כ- 30 ס"מ. העלים גזורים לאונות קשיחות המסתיימות בקוץ. מחיק העלים מתפתחים ענפי משנה קצרים, גם הם קוצניים, ובראשם תפרחות שהן קרקפות מועטות פרחים. הקרקפות מלוות בחפי מעטפת גלדניים שמסודרים בכמה דורים המסתיימים בקוצים.

נעצוצית סבוכה. צילמה: ערגה אלוני ©
מימין – תפרחת של פרחים לשוניים ובמרכזה בולטים האבקנים; משמאל – תפרחות צפופות עם עלי מעטפת קוצניים.
להגדלה – לחצו על התמונות

הפרחים צינוריים, דו-מיניים. בכל קרקפת כ-10 פרחים גדולים ובולטים. עלי הגביע 5 מאוחים בבסיסם. החלק התחתון שלהם בעל צבע כחול עז. בהמשך נעשות אונות הכותרת צרות וצבען בהיר מצבע הבסיס. במרכז הפרח בולטים אברי מין: 5 אבקנים צמודים לעלי, הזירים בהירים והמאבקים כהים צמודים אנכית לעמוד עלי כהה, שמתרומם מעל המאבקים. המאבקים מייצרים הרבה אבקה וזו נראית בברור על חלקי הפרח. המאביקים הם חרקים. הפרי זרעון, כל פרח מייצר זרעון כהה מעוגל, המצוייד בציצית בעלת מוצים חדים.

נעצוצית סבוכה. צילמה: ערגה אלוני ©
פרחים בתקריב. בתמונה הימנית נראים גרגירי אבקה דבוקים על זירי האבקנים.
להגדלה – לחצו על התמונות

הצמח נדיר בארץ. תפוצתו הצטמצמה עם פיתוח הארץ, והוא נתון בסכנת הכחדה. גדל

באדמות כבדות שלעיתים מוצפות בחורף, בשולי נחלים ובביצות אשר בהן מתמלחת הקרקע בקיץ. כמה מוקדים של הצמח, מצויים במישור החוף המרכזי והצפוני. תפוצתו העולמית היא במספר מדינות באגן המזרחי של הים התיכון. פורח מיולי עד ספטמבר.

==========

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: אלוני ע 2016 נעצוצית סבוכה Cardopatium corymbosum – צמח אדום הפורח בחבל הים-תיכוני (יוני 2016), "פורחים עכשיו", כתב-עת "כלנית" מספר 3.
/https://www.kalanit.org.il/cardopatium-corymbosum